

MENEKÜLÉS A ZÖLDFÁBÓL

Csöndesen barkácsolgató, a verekedéseket és hasonló primitív foglalatosságokat messze elkerülő kisdiák voltam, talán ezért is keresték az ürügyet osztálytársaim, hogy jól elagyabuláljanak egyszer. És meg is találták, mert helytelenül vélelmeztem egy alkalommal Szalcsi becenevű osztálytársunkról, hogy beárult a tanároknál s ránkusztotta őket az iskola pincéjében, ahol a tilosban jártunk, s a föltételezett tettet megtorlandó pedig fölkértem az egy osztállyal följobb járó barátomat, legyen szíves rálépni a folyosón most egyedül álldogáló Szalcsi lábára. Nem is gondoltam volna, hogy megteszi, hiszen ő sem volt egy harminia, hegedülni járt délutánonként, most mégis gondolkodás nélkül rálépett a fűtőtest mellett álldogáló Szalcsi bal lábára és ott is maradt. Ám Szalcsi csak állt ott azzal a hihetetlen és e percben már bosszantónak is tűnő nagy nyugalomával, szótlanul és rezzenéstelenül, így hamar fölhagytunk a dologgal.

Szalcsi igen szelíd és szorgalmas gyerek volt, egy igazi eminens. Most visszagondolván

tisztelet ébred bennem, mert bármi inzultus is érte, soha nem ment egy tanárhoz sem panaszra. Vékony, törekeny, igazi tudósalkatú diákgyerek volt, de sohasem kellett elszenvednie semmiféle fizikai atrocitást, a verbális szekírozást meg hihetetlen nyugalommal tűrte. Nagyon jól rajzolt, egyszer egy lyukasórán rajzolt nekem egy orrszarvút, az majdnem olyan volt, mint egy igazi orrszarvú, ma is őrzöm azt a rajzot. Egy írólap legközepén állt az az orrszarvú, néhány szál magas fű vette körül s büszkén meresztette fölfelé orrszarvát. Szalcsi feketére satírozta az egész állatot, a rajz alá pedig odaírta az orrszarvú latin nevét: Rhino rhino, vagy valami ilyesmi.

Végzetes módon egy lépcsőházból kikukcskáló osztálytársam fölfedezte az oktalan lábrataposást és híradása nyomán az osztály összes férfitagja csatasorba állt az ellenem induló hadjáratban, megtestesítve azt az egyébként sokkal később megrajzolt orrszarvút, amit Szalcsi adott nekem, s ami, úgy érződött, hamarost eltapos engem. Mindenkit számbavéve az egész osztályból talán csak Sir Andrew és Toti nem vonult hadba ellenem, meg persze Szalcsi.

Még megtévesztő nyugalom honolt, még csak szerveződött a csöcselékhad, mikor az utolsó óra után kiléptünk Totival az iskola kapuján, hogy más napokhoz hasonlóan megebédeljünk a krisztinavárosi Zöldfa vendéglő diákmenzáján. Az utolsó falatokkal végeztünk éppen ezen a pénteki napon, mikor berohant Csontváz, a legsoványabb osztálytársam, majd minket megpillantva sarkonfordult és azonnal eliszkolt.

Magunk is indultunk volna hazafelé, de döbbenetes látvány fogadott: az osztály hímtagjai merevre felajzva és fejemet követelve várakoztak az étterem fekete vaskeretes üvegajtaja előtt. Visszahúzódtunk a vendéglő belsejébe. Elég bűnügyi filmet láttunk már azideig, hogy tudjuk, mi kell nekünk: egy hátsó kijárat. Bátorságunkat összeszedve vázoltuk helyzetünket egy fiatal pincérnek, aki a konyhán keresztül gyorsan kivezetett minket a hátsó udvarra, ami azután egy mellékutcára nyílt és menekülőutat adott.

Sajnos a Csontváz ismerte az épületet, máskori elmondása szerint ismerősük volt a Zöldfa igazgatója, úgyhogy az étterem melletti kis utcára nyíló ajtóban néhányan már vártak, mire odaértünk. Egy kijárat maradt hátra, a szomszéd házzal közös udvarra vezető, de ez sem sokat segített, mert ez meg az étterem portáljától alig húsz-harminc méterre nyílt az utcára. Mire odaértünk, már ott voltak a kapu előtt. Vége volt mindennek.

Az udvarba nem merészkedtek be, de a rácsos kapun át azt nagyobbbrészt végigtekinthették. Az odakint ögyelgő plebejus tömeg váratlanul nyilvánította, hogy az én fejemet kívánja csak, Toti szabadon elvonulhat. Toti az ehhez a katasztrófához vezető eseményekben egyáltalán nem is vett részt, csak rettenetes balszerencséje volt, hogy együtt jöttünk ebédelni. Csak én voltam szálla valamiért az osztály szemében, holott istenigazából nem is tudhatták, mit gondolok róluk. Hát még ha tudták volna.

Visszautasíthatatlan volt a Totinak szóló ajánlat, habozott mégis egy percre. Végül küldtem, hogy legalább a maga bőrét mentse, rajtam, egy szál magában, úgysem tudott segíteni a csőcselékkel szemben. Kisvártatva elindult és kiment a vaskapun, jól meglökdöste az aljanép, de nagyobb baja nem esett.

Egyre csak hergelődött a horda és döbben-ten fogtam föl, milyen is az, amikor többé-kevésbé embernek született lények, hogy így fogalmazunk, „közösséggé kovácsolódnak”. Csak Sir Andrew és persze a végletekig békeszerető Szalcsi, az egész fölfordulás vétlen okozója nem volt közöttük, a többi, a tömegben hirtelen fölerősödött birka mind ott bégetett a falkában, még a legnyiszletebb satnyadék is. Látszott, nekem már nem sok jót tartogat a nap hátralévő része, mert csak idő kérdése volt, hogy beözönljenek az udvarra, és akkor mindennek vége.

Távol álltak a rácsos kaputól ahhoz, hogy láthassák az egész kertet, elhúzódtam azért a szemük elől, hogy fölmérjem a füves telek minden zugát. Négy oldala volt az udvarnak, kettő maga az épület, beleértve az éttermet is, a harmadik oldal meg egy fekete vaskerítés, ami ugyanarra a hosszú, mindenféle elágazástól mentes és végig emelkedő mellékutcára nyílt, mint az étterem hátsó kijárata, ahová a pincér először kivezetett minket. Futva is csak percek alatt érhettem volna a végére, s dehogyis akartam olyasféle megkétszerezett élvezetet okozni a csőcselék-hordának, hogy a végkifejlet előtt még végig is kergethessenek azon az utcán.

A negyedik fal volt az érdekes. A szomszéd ház udvarára nyílt, éppen szemben a rácsos kapuval, meg magas is volt, felugorva sem értem volna el a tetejét. Nőtt viszont a fal tövében pár csenevész fa, cserjeféle inkább, eltakarták a fal egy részét. Pontosan ott, ahol a kintiek látómezeje egyébként is véget ért, mert a másik oldalon, a hosszú fekete vaskerítésnél nem nézdegéltek be a kertbe, föltehetően senki nem akart lemaradni a pillanatról, mikor végülis kijövök, vagy esetleg a csűrhe vesztíti el a türelmét és bemerészkednek értem az udvarra.

A fal tövében sekély árok húzódott, nem is árok, afféle letörése a füves udvar sík területének, így lett a fal olyan magas, amilyen. Mászható szakasza középtájon kezdődött, mert egészen a kerítéstől odáig a túloldali ház égbetörő falait építették hozzá. Kerülővel, hogy odakintről ne láthassanak, a fal tövébe ereszkedtem és ehhez a leküzdhető részéhez kúsztam.

Nem volt vesztenivaló időm, balommal megragadtam az egyik vékony fatörzset, lábaimmal a kérgére meg a vakolatra tapostam és húztam magam felfelé. Vigyáztam, hogy a fák lombkoronáját alig mozgassam, nehogy föltűnjön valamelyik baromarcúnak odakünn. Hol a fán, hol a falon léptem egyre magasabbra, jobb kezemmel elértem végre a fal lapos tetejét. Felkapaszkodtam rá.

A túlsó oldalon magas volt a fal a leugráshoz, de a falhoz ragasztott ház befelé indulóan kezdődött, bedudorodott az udvarba, háromoldalú, mászható aknát adva. Leszereltem a táskámról

a szíjat és leengedtem rajta a táskát az udvarra, majd kiültem a kerítésfal szélére és lábaimmal a ház fala felé nyújtóztam. Jól ki kellett feküdnöm, hogy elérjem, akkor súlyomat lassan a lábaimra helyeztem és becsúsztam a függőleges részbe. Derekamat a falhoz szorítottam, nehogy megcsúszsak és lemarja a hátamat a vakolat, két tenyere met is a falnak feszítettem a hátam mögött. Lassan, centiméterenként ereszkedtem.

Odalent mindjárt visszakapcsoltam a táskára a szíjat és a Krisztina körútra nyíló kapuhoz rohantam. Körbenéztem óvatosan és kiléptem fedezékemből. Átellenben állt a házunk, de az odáig vezető utat az ellenség harcálláspontjáról, legalábbis részleteiben, be lehetett látni, fölmerült így, hogy nagyívű kerülővel térek haza. Hirtelenjében nem tudtam dönteni.

Hajlíthatatlan büszkeségem ítelt végül helyettem, mivel én azokban az években minden nap vettem újságot, s az újságos éppen a hazafelé vezető útba esett. Méltóságomon esett volna igen keserű csorba, ha néhány taplófasz miatt ez ma elmarad! Nyugodt léptekkel átkeltem a zebrán és megvettem az újságot, kicsit azért sietve, mert ha két métert hátrálnak a csöcselékfajzatok a rácsos kaputól, ahol még mindig rám várakoztak, éppen megláthatták volna kezemben az aznapi Esti Hírlapot.

Az újságostól hazafelé osonván száz méterre sem voltam tőlük, a jobb pillanatokban néhány bokor meg fatörzs éppen takart. Futni nem akartam, ezzel csak fölhívhattam volna magamra a figyelmet, azért a házunk előtti lámpához érve

visszanéztem: nem kéne-e mégis? Ám jóleső béke honolt a környéken, teljes nyugalomban várakozhattam a lámpa zöld jelzésére.

A lakásba érve az ablakhoz robotgattam, elhúztam a függönyt és merőben néztem lefelé az utcára, ahol még mindig az embervadászat lázában égve csoportosult a tömeg. Innen a hatodik emeletről nézve már távolról sem tűntek olyan veszélyesnek, leginkább egy darab mackósajton nyüzsgő hangyacsapatra hasonlítottak. És idővel valami derengeni kezdett bennük, mert ők is elkezdtek fölfelé tekintgetni a házunkra, és mikor észrevettek, az egyik hülye még föl is integetett, utána pedig nagyon hamar szétszéledtek.

Isten óvó keze fogta gyeplőmet, hogy a csőcseléknép által rámbocsájtott halálveszedelemből kilovagolhattam, paripám fejét magasra felvetve vezetvén, jéghideg vért csorgatva ereimben. De pénteken történvén mindez két nappal hosszabbodott csak meg az életem, s hétfő reggeltől már ugyanaz a végromlás fenyegetett, aminek markából éppen csak kicsusszantam.

A hétvégét Máriafürdőn töltöttük, ahol addig kerestem-kutattam, míg Nagyapa szerszámosládájában egy alumínium szekrényfogantyút nem leltem. Éppen belefért négy ujjam, ha megmarkoltam. Láttam, jó boxer lesz belőle. A fogantyúból két vékony, menetes rúd állt ki.

Találtam egy alumínium lemezcsíkot is, kombináltofogóval kiperemeztam és a menetes rudaknak megfelelő távolságra kifűrtam a két végén. Távtartónak vitrázscsőből vasfűrészszel rövid darabokat vágtam. Először ezeket húztam a fém-

fogantyú menetes szárait, azután rátettem a lemezcsíkot, végül a csavaranyákat. Elkészült a boxer!

Nagyon fölbátorodtam! Behúztam vele néhányat egy deszkának. Már biztos voltam benne, hogy drágán adom majd az életem, mert nem lesz egyedül az öklöm, ha előhúzom a zsebemből. Adtam még párat a deszkának és gyönyörködtem a szétforgácsolódo farostokban.

A szerfölött gyorsan elkövetkező hétfő regelen egy áruló lett akaratlan kalauzum a sors kiszámíthatatlan útjain. Igyekeztem pontosan beérni a Kosciuszko Tádé Utcai Általános Iskolába, semmivel sem hamarabb az első óra kezdeténél, hanem akkor, amikor már a tanárok szerteszét mászkálnak a folyosókon, jótékony védelmet adván a magamfajta sorsüldözöttnek.

Éppen megyek fölfelé a lépcsőn, mikor jön egy fiú az osztályból, aki hol a barátom volt, hol meg nem, most éppen úgy mutatta magát, hogy igen. Mint barátomnak, mindjárt elújságoaltam, hogy boxerrel fogom szétverni az ellenem lázadó pofáját, de tartsa ám nagyon a száját, nehogy odalegyen a meglepetés! Egy pillanatra meg is mutattam neki a szerszámot, majd az iskola házirendje szerint fölvittem a kabátomat az első emeleti osztályterembe.

Alig egy perc múltán értem föl a második emeleti biológiauterembe, ahol mindenki tudott már a boxerről. Váratlan békében telt el az első óra, sőt az azutániak és a közöttük tartott szünetek is. Mindenki igyekezett ugyan nagy hangon viccelődni valami ablakkilincessel (pedig ez egy

szekrényfogantyú volt!), de meg sem próbáltak likvidálni, holott a sokszoros túlerőtől még maga John Rambo is csak a forgócsövű Gatling-gépgyújával oltalmazhatott volna meg, ezzel az öszszebarkácsolt alumíniumboxerrel aligha.

Az osztálytársaim alighanem gondolatolvasók vagy valami delejesek voltak, mert a magát barátomnak hazudó lény váltig tagadta, hogy ő árult volna el. Legvégül megkért a csőcselékcsapat fővezére, hogy fogjak kezét és béküljek ki Szalcsival. Nem ellenkeztem, habár Szalcsi olyanira szokott egykedvűségével nyújtotta felém kinyújtott kezét, hogy az már-már sértő volt. Ebben az egész történetben ő volt az egyedüli kívülálló.